

PODSUMOWANIE

dla projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Brodnica na lata 2025-2034 zawierające informacje zgodnie z **Art. 55 ust. 3** Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024r. poz. 1112)

Uzasadnienie wyboru właściwego wariantu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Brodnica

Przy określaniu zadań gospodarczych kierowano się przepisami i zasadami zawartymi w:

- ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach, (t.j.Dz.U.2025r. poz. 567),
- ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j.Dz.U.2024r. poz. 1478),
- ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j.Dz.U.2024r. poz. 82),
- ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j.Dz.U.2021r. poz. 710 z późn. zm.),
- rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz.U. 1992 nr 67 poz. 337),
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U. 2005 nr 60 poz. 533),
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011 poz. 133),
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U.2014 poz. 1408 z późn. zm.),
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U.2014 poz. 1409 z późn. zm.),
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U.2016 poz. 2183 z późn. zm.),

Umowa na wykonanie planu urządzenia lasu (dalej Plan), zawarta została w dniu 17.04.2023r. Zgodnie z umową prace wykonane zostały w oparciu o obowiązujące wówczas:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz.U. 2012 poz. 1302 z późn. zm.),
- wytyczne do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych, wprowadzonych do użytku służbowego zarządzeniem nr 58 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 5 lipca 2022r.
- instrukcję urządzania lasu z 2011 r.,
- zasady hodowli lasu z 2011 r.,
- instrukcję ochrony lasu z 2011 r.,
- instrukcję ochrony przeciwpożarowej lasu z 2020 r.,
- wytyczne komisji i narad: KZP, NTG

Przy określaniu zadań gospodarczych uwzględniono również w możliwie maksymalnym stopniu (uzależnionym od stopnia zaawansowania sporządzania projektu PUL) przepisy, wytyczne oraz zasady, zawarte w późniejszych rozporządzeniach, zarządzeniach czy instrukcjach:

- rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz.U.2023 poz. 672),
- zarządzeniu nr 87 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 12 lipca 2024r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących ograniczenia stosowania rębni i cięć zupełnych w PGL LP
- zarządzeniu nr 49 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu z dnia 20 grudnia 2023r. w sprawie wprowadzenia Standardu ochrony różnorodności przyrodniczej na terenie nadleśnictw nadzorowanych przez Dyrektora RDLP w Toruniu
- instrukcji urządzania lasu stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 116 DGLP z dnia 14 grudnia 2023 r.,
- zasad hodowli lasu stanowiących załącznik do zarządzenia nr 108 DGLP z dnia 05 grudnia 2023 r.,
- instrukcji ochrony lasu stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 109 DGLP z dnia 05 grudnia 2023 r.,

W części dotyczącej sporządzenia strategicznej oceny oddziaływania Planu na środowisko, przyjęto wytyczne zawarte w Instrukcji urządzania lasu, zatwierdzonej Zarządzeniem nr 55 Dyrektora Generalnego LP z dnia 21.11.2011 r.

Opisy taksacyjne wykonane zostały zgodnie z Instrukcją urządzania lasu z 2011 r. i opracowane w programie Taksator w wersji 6.0.636.

W Planie założono cele długookresowe (perspektywiczne) i krótkookresowe (doraźne) oraz przyjęto dla nich odpowiednie sposoby postępowania gospodarczego.

Cele długookresowe wskazują między innymi na:

- a) zachowanie trwałości lasu i ciągłości jego użytkowania poprzez:
  - optymalizowanie technicznego celu gospodarki leśnej, wyrażonego w formie przyjętych wieków rębności,
  - dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu, najkorzystniejszych do realizacji przyjętych celów gospodarki leśnej (hodowlanych i technicznych);
- b) zgodność składów gatunkowych drzewostanów z możliwościami produkcyjnymi siedlisk, wyrażonymi w formie przyjętych TD;
- c) planowanie gospodarki leśnej zgodnie z przepisami prawa;
- d) zapewnieniu pożądanego ładu czasowego i przestrzennego w użytkowaniu lasu.

Określenie celów krótkookresowych polegało na:

- a) określeniu wskazań i wytycznych postępowania gospodarczego dla poszczególnych gospodarstw;
- b) określeniu wskazań i wytycznych postępowania gospodarczego dla poszczególnych drzewostanów z uwzględnieniem zróżnicowanych warunków mikrosiedliskowych oraz zróżnicowanego stanu drzewostanu;
- c) wskazaniu drzewostanów do przebudowy, których stan nie zapewniał osiągnięcia celów gospodarki leśnej;
- d) określeniu wskazań i wytycznych zmierzających do zachowania równowagi ekologicznej w ekosystemach leśnych, między innymi poprzez:
  - określenie zadań z zakresu odnowienia, pielęgnowania i ochrony lasu,
  - określenie zadań wynikających z programu ochrony przyrody,

- określenie kierunku regeneracji siedlisk zniekształconych.
- e) planowaniu zadań gospodarczych zgodnie z obowiązującymi zasadami hodowli lasu.

Przy tworzeniu Planu na każdym etapie rozważano stosowanie różnych wariantów alternatywnych, aby zapewnić realizację przyjętych celów zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, instrukcjami i wytycznymi.

Pierwszym etapem wariantowania były decyzje Komisji Założeń Planu, zwołanej w celu ustalenia założeń do planu urządzenia lasu oraz zakresu projektowanych uzgodnień do prognozy oddziaływania tego planu na środowisko i obszary Natura 2000.

Najważniejszymi ustaleniami były:

- podział na gospodarstwa, czyli jednostki regulacyjne, utworzone na podstawie dominujących funkcji pełnionych przez lasy (z uwzględnieniem wszystkich funkcji pozostałych) a także przyjętych celów gospodarowania (z uwzględnieniem możliwości produkcyjnych siedlisk leśnych);
- przyjęcie przeciętnych wieków rębności dla głównych gatunków drzew, wyznaczające przeciętny wiek osiągnięcia celu gospodarowania;
- przyjęcie sposobów zagospodarowania (określonych rodzajów rębni), typów drzewostanów (TD) o kierunku: gospodarczym (dla drzewostanów z dominującą funkcją produkcyjną) lub ochronnym (dla drzewostanów z dominującą funkcją ochronną, ekologiczną) oraz orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych typów siedliskowych lasu i kierunku TD;
- określenie wytycznych do kwalifikowania drzewostanów do przebudowy;
- przyjęcie średnich okresów odnowienia dla poszczególnych gospodarstw, który oznacza przewidywany okres od zainicjowania odnowienia drzewostanu użytkowanego rębnią złożoną do cięcia uprzątającego.

Ustalenia zapisane zostały w formie protokołu z KZP. Uzyskano również od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska uzgodnienie zakresu oraz stopnia szczegółowości sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu. Założenia do tworzonego projektu planu poddane zostały publicznej debacie. Umożliwiono zainteresowanym osobom, stowarzyszeniom, instytucjom reprezentującym lokalną społeczność oraz władzom samorządowym wniesienie swoich uwag i wniosków do wypracowanych założeń.

Kolejnym etapem, na którym rozważano różne alternatywne warianty, było sporządzenie wykazu projektowanych cięć rębnych wraz z mapą przeglądową cięć. Ostateczna wersja wykazu projektowanych cięć rębnych powstała w wyniku wielokrotnego korygowania sposobów realizacji użytkowania rębego w poszczególnych gospodarstwach a wraz z tym, w poszczególnych drzewostanach. Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegano:

- wymogów ładu czasowego i przestrzennego;
- ograniczeń i nakazów prawnych wynikających z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany;

- zasad i wytycznych zawartych w aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (np. odnośnie szerokości oraz powierzchni zrębów, niestosowania i/lub zakazu cięć zupełnych, nawrotów cięć, długości okresów odnowienia, itp.);
- wytycznych ustalonych na KZP.

Optymalne rozplanowanie cięć użytkowania zasobów drzewnych regulowane etatem pozyskania, jest pochodną potrzeb wynikających z celów hodowlanych i ochronnych i ma zapewnić trwałość i stabilność lasów oraz ciągłość ich użytkowania.

Wariantowanie Planu pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało podczas opracowywania Programu Ochrony Przyrody. W dokumencie tym zamieszczono zalecenia modyfikujące prowadzenie gospodarki leśnej w stosunku do obiektów objętych ochroną, przedstawiono metody ochrony rzadkich i chronionych gatunków, jak również podano zalecenia mające na celu ochronę siedlisk przyrodniczych.

Wszystkie zalecenia uwzględniają wytyczne zawarte w zatwierdzonych planach zadań ochronnych (PZO) lub planach ochrony (PO).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zarządzeniem:

- nr 12/0210/2011 z dnia 12.12.2011r. dla rezerwatu „Mieliwo”
- nr 0210/17/2013 z dnia 19.06.2013r. dla rezerwatu „Stręszek”
- nr 0210/15/2013 z dnia 19.06.2013r. dla rezerwatu „Okonek”
- z dnia 03.12.2018r. dla rezerwatu „Retno”
- nr 0210/9/2013 z dnia 19.06.2013r. dla rezerwatu „Bachotek”
- z dnia 03.12.2018r. dla rezerwatu „Bagno Mostki”
- z dnia 23.05.2018r. dla rezerwatu „Rzeka Drwęca”
- z dnia 07.11.2016r. dla rezerwatu „Jar Grądowy Cieleća”
- nr 0210/12/2012 z dnia 29.08.2012r. dla rezerwatu „Szumny Zdrój im. Kazimierza Szulisławskiego”

- nr 0210/10/2012 z dnia 29.08.2012r. dla rezerwatu „Ostrowy nad Brynicą”
- nr 0210/13/2013 z dnia 19.06.2013r. dla rezerwatu „Czarny Bryńsk”
- z dnia 07.11.2016r. dla rezerwatu „Jar Brynicy”

oraz Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie zarządzeniem:

- z dnia 12.10.2022r. dla rezerwatu „Żurawie Bagno”

ustanowili plany ochrony (PO). Określone w nich zadania ochronne zostały uwzględnione w projekcie PUL Nadleśnictwa Brodnica.

Dla obszarów Natura 2000: Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, zarządzeniem:

- z dnia 05.01.2017r. dla obszaru PLH040036 „Ostoja Brodnicka”
- z dnia 31.03.2014r. dla obszaru PLH280001 „Dolina Drwęcy”,

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, zarządzeniem:

- z dnia 03.03.2015r. dla obszaru PLH280012 „Ostoja Lidzbarska”

oraz Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zarządzeniem:

- nr 0210/30/2013 z dnia 20.12.2013r. dla obszaru PLB040002 „Bagienna Dolina Drwęcy”

ustanowili plany zadań ochronnych (PZO). Określone w nich zadania ochronne zostały uwzględnione w projekcie PUL Nadleśnictwa Brodnica.

Na terenie i w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Brodnica znajdują się także dwa parki krajobrazowe: „Brodnicki Park Krajobrazowy” i „Górznieńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy”. Wynikające z projektu Planu zadania nie stoją w sprzeczności z celami ochrony, zapisanymi w aktach ustanawiających ww. parki.

Sporządzona prognoza nie wykazała negatywnego oddziaływania wynikających z projektu Planu zadań, na objęte nim gatunki oraz chronione siedliska przyrodnicze.

Podczas opracowywania Prognozy wskazano elementy, które powinny ulec modyfikacji. Są to: dostosowanie TD do siedlisk przyrodniczych oraz sposoby ochrony stanowisk gatunków chronionych, do których należy między innymi określenie terminów wykonywania niektórych prac w odniesieniu do grup wydzielen, dla których stwierdzono taką potrzebę (np. ochrona wokół miejsc gniazdowania gatunków strefowych, stanowiska cennych roślin itp.). W Programie Ochrony Przyrody wyszczególnione są chronione gatunki porostów, grzybów i roślin oraz wskazania, jakie należy przestrzegać w celu ich ochrony.

W związku z powyższym, należy stwierdzić, że przedstawiona wersja Planu zawiera optymalne, możliwe do zastosowania rozwiązania.

INFORMACJA w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

1) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko.

W projekcie planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Brodnica uwzględniono wszystkie ustalenia zawarte w przeprowadzonej prognozie oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko. **Prognoza wykazała, że realizacja zadań ujętych w projekcie planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Brodnica na lata 2025-2034 nie będzie oddziaływać znacząco negatywnie na środowisko oraz na przedmioty ochrony.**

2) zapisy zawarte w opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, który zgodnie z Art. 57 i 58 ust. 4 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024r. poz. 1112), jest jedynym organem właściwym w sprawie opiniowania projektu Planu.

Przed rozpoczęciem prac nad projektem Planu uzgodniony został zakres oraz stopień szczegółowości „Prognozy oddziaływania na środowisko” projektu planu urządzenia lasu na lata 2025-2034 dla Nadleśnictwa Brodnica. Uzgodnienie to dokonane zostało pismem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, znak: WOP.611.28.2022.MWK z dn. 05.01.2023 r.

Przed posiedzeniem NTG które miało miejsce w dniu 03.10.2024r., dokumentacja projektu PUL Nadleśnictwa Brodnica została zamieszczona na stronie BIP RDLP w Toruniu w zakładce: „Plan urządzenia lasu” pod nazwą „Materiały na NTG dla projektu PUL Nadleśnictwa Brodnica”. Pismem z dnia 17.09.2024r. (zn.spr.: ZS.6004.4.8.2024) poinformowano o tym fakcie strony zaproszone na posiedzenie NTG, w tym: RDOŚ w Bydgoszczy, samorządy, lokalne uczelnie, organizacje i stowarzyszenia ekologiczno-przyrodnicze, członków Zespołu Lokalnej Współpracy oraz głównych i lokalnych odbiorców drewna. W piśmie poinformowano także o możliwości składania

ewentualnych uwag i wniosków za pomocą poczty elektronicznej do dnia 02.10.2024r. lub bezpośrednio na posiedzeniu NTG. Uwagi i wnioski zgłoszone przez uczestników NTG, w tym RDOŚ w Bydgoszczy oraz sposób ustosunkowania się do nich i końcowego uwzględnienia w projekcie PUL, zostały szczegółowo omówione w protokole z NTG. Uwag i wniosków zgłoszonych za pomocą poczty oraz poczty elektronicznej nie było.

Regionalny Dyrektor Lasów Państwowych w Toruniu, pismami z dnia 21.10.2024r. (znak spr.: ZS.6003.7.2024) wystąpił do Regionalnych Dyrektorów Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Olsztynie z wnioskiem o uzgodnienie projektu PUL Nadleśnictwa Brodnica, w części dotyczącej otulin rezerwatów przyrody: „Jezioro Mścín”, „Bachotek” i „Okonek”. Uzgodnienie to dokonane zostało pismem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, znak: WOP.611.33.2024.MWK z dnia 14.11.2024 r. dla rezerwatów „Bachotek” i „Okonek” oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie, znak: WOPN.611.51.2024.MH z dnia 23.12.2024 r. dla rezerwatu „Jezioro Mścín”

Po zakończeniu prac nad projektem PUL uwzględniającym zaakceptowane na NTG uwagi, Regionalny Dyrektor Lasów Państwowych w Toruniu, pismem z dnia 04.12.2024r. (znak spr.: ZS.6003.08.2024) złożył do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy wniosek, o wydanie opinii do projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Brodnica na lata 2025-2034. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, w porozumieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie, pismem z dnia 31.12.2024r. (znak: WOP.611.49.2024.MWK) pozytywnie zaopiniował przedmiotowy projekt stwierdzając, że nie będzie on znacząco negatywnie oddziaływał na środowisko a w szczególności na obszary chronione w myśl ustawy z dnia 16.04.2004r o ochronie przyrody (Dz.U. z 2024 poz. 1478), w tym obszary Natura 2000. Wskazał jednak na drobne nieścisłości w opiniowanej dokumentacji, wymagające rozważenia a dotyczące:

a) potrzeby objęcia monitoringiem oraz dalszej analizy w zakresie oceny stanu zachowania siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000, z zastosowaniem ujednoliconej metodyki

b) potrzeby rozszerzenia zakresu analiz i elementów, które należy objąć monitoringiem w ramach systemu kontroli i nadzoru funkcjonującego w PGL LP, takich jak np. liczebność populacji chronionych gatunków zwierząt, areal występowania w nadleśnictwie (rzeczywisty i potencjalny) chronionych gatunków roślin, stan zachowania i jakość siedlisk, perspektywy zachowania gatunków o znaczeniu dla Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków.

c) wyznaczania kępy starodrzewu w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego na powierzchniach ze stanowiskiem gatunków chronionych, w sposób zapewniający minimum warunków siedliskowych do przetrwania stanowiska taksonu.

d) potrzeby monitorowania, weryfikowania i określania innych, cennych siedlisk, ekosystemów oraz stanowisk okazałych egzemplarzy drzew i form, zasługujących na ochronę obiektową lub obszarową (nie objętych dotychczas ochroną prawną).

RDLP w Toruniu zgodnie z art. 55 ust.1 ustawy z dnia 3.10.2008r. ooś (Dz.U. z 2024 r. poz. 1112) rozważyła powyższe uwagi i ustosunkowała się do nich w następujący sposób:

ad.a) uznając zasadność uwagi, w rozdziale 1.16 POP „Monitoring stanowisk taksonów chronionych” zamieszczono dodatkowo zapis:

„W celu prowadzenia skutecznej ochrony stanowisk roślin chronionych konieczne jest posiadanie informacji o ich stanie, kierunkach i dynamice zmian oraz istniejących zagrożeniach. Niezbędny jest zatem okresowy monitoring stanowisk roślin chronionych. Zebranie danych o stanie zachowania znanych stanowisk, uzupełnienie danych o nowych lokalizacjach taksonów oraz rozpoznanie istniejących zagrożeń, daje możliwość porównania zachodzących zmian i ustalenia ewentualnych działań ochronnych. Aby możliwe było porównywanie stanów zachowania oraz kierunków zmian obiektów chronionych należy ujednolicić sposób inwentaryzacji w skali całego kraju w formie instrukcyjnego formularza.”

ad.b) uznając zasadność uwagi, w rozdziale 1.16 POP „Monitoring stanowisk taksonów chronionych” zamieszczono dodatkowo zapis:

„Wskazane jest także rozszerzenie zakresu analiz i bieżące określanie elementów, które należałoby objąć monitoringiem w ramach systemu nadzoru i kontroli Lasów Państwowych, takich jak np. liczebność populacji gatunków chronionych zwierząt, areal występowania w Nadleśnictwie (rzeczywisty i potencjalny) gatunków chronionych roślin, stan zachowania i jakość siedlisk, perspektywy zachowania gatunków o znaczeniu dla Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków. Wyniki obserwacji i ich analiza byłyby przydatne podczas opracowywania kolejnego planu urządzenia lasu oraz w przygotowywaniu prognozy oceny oddziaływania na środowisko, a także oceny oddziaływania realizacji postanowień planu urządzenia lasu na środowisko. Aby powyższe rozwiązania miały zastosowanie systemowe (jednolite dla opracowywania wszystkich PUL), rozszerzenie zakresu monitoringu o ww. elementy wymagałoby jednak regulacji na szczeblu DGLP i GDOŚ.”

ad.c) uznając zasadność uwagi, w rozdziale 1.37 POP „Postępowanie w obiektach objętych różnymi formami ochrony.” zamieszczono dodatkowo zapis:

„Natomiast, gdy w wydzieleniu ze stwierdzonym stanowiskiem rośliny chronionej zaplanowane jest wykonanie cięć rębnych, należy wokół stanowiska rośliny chronionej pozostawić kępę starodrzewu, tak aby nie zmienić drastycznie warunków mikrosiedliskowych. Określając wielkość i usytuowanie pozostawionego fragmentu drzewostanu należy kierować się indywidualnymi predyspozycjami i wymaganiami konkretnego gatunku rośliny chronionej. Procent wielkości pozyskania grubizny przy wskazaniu projektowanej rębni, jest wielkością orientacyjną.”

ad.d) uznając zasadność uwagi, w rozdziale 1.16 POP „Monitoring stanowisk taksonów chronionych” zamieszczono dodatkowo zapis:

„Tworzenie i funkcjonowanie form ochrony przyrody jest istotnym elementem realizacji celów ochrony przyrody w Polsce, a także wspiera zachowanie cennych fragmentów środowiska w przypadku realizacji przedsięwzięć. Dlatego podczas realizacji PUL, niezainwentaryzowane i/lub nie objęte dotychczas ochroną prawną cenne siedliska i ekosystemy, stanowiska rzadkich gatunków roślin i zwierząt, okazale egzemplarze drzew, itp., zasługujące na ochronę obiektową lub obszarową, należy na bieżąco inwentaryzować w SILP.”

3) zgłoszone uwagi i wnioski

Do projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Brodnica na lata 2025 – 2034 podczas jego opracowywania oraz w czasie konsultacji po zakończeniu prac, w wyznaczonych terminach (ostatecznie po NTG do 12.01.2025r.), wpłynął tylko jeden

wniosek od państwa ..... (email z dnia 11.10.2024r. do biura RDLP oraz Nadleśnictwa Brodnica – w załączeniu), będący pisemnym uszczegółowieniem uwag zgłoszonych osobiście przez państwa ..... na posiedzeniu NTG. Uszczegółowienie uwag dotyczyło prośby o uwzględnienie na terenie Brodnickiego Parku Krajobrazowego w projektowaniu oraz realizacji cięć rębnych aspektów krajobrazowych, polegającym na ograniczeniu cięć rębnych wokół jezior, cieków wodnych, wzdłuż ciągów komunikacyjnych o ważnym znaczeniu turystycznym oraz na granicy lasu z osiedlami a w przypadku stosowania tam rębni złożonych, wydłużeniu okresu odnowienia. Zdaniem państwa ..... takie postępowanie pozwoli na zminimalizowanie gwałtownej ingerencji w krajobraz. Uwaga jest zasadna ale dotyczy zasadniczo sposobu realizacji zaprojektowanych rębni aniżeli ich projektowania. Sposób wykonania cięć rębnych określają obowiązujące zasady, instrukcje oraz wytyczne. Do ich stosowania nadleśnictwa są zobligowane. Zapewniają one użytkowanie drzewostanów we wskazanych miejscach w sposób racjonalny z zachowaniem zasady ciągłości i trwałości lasu. Jako członkowie ZLW, państwo ..... mają ponadto możliwość zgłaszania oraz konsultowania z nadleśnictwem swoich uwag i spostrzeżeń na bieżąco, co zresztą dotychczas z powodzeniem czynili. Po uznaniu przez MKiŚ lasów Nadleśnictwa Brodnica za ochronne, pismem z dnia 27.06.2025r. (w załączeniu) przesłano odpowiedź na ww. wniosek.

W związku z zarządzeniem nr 58 DGLP z dnia 05.07.2022r w sprawie wprowadzenia „Wytycznych do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych”, dotychczasowe, obligatoryjne konsultacje społeczne wynikające z przepisów prawa a zwłaszcza z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zostały dodatkowo wzbogacone o dialog społeczny prowadzony z przedstawicielami zainteresowanych stron, w tym samorządów, uczelni, lokalnej społeczności i organizacji, w ramach tzw. Zespołów Lokalnej Współpracy (dalej ZLW).

Decyzją nr 9/2023 z dnia 22.02.2023r. (znak spr.: ZG.073.6.2023), Dyrektor RDLP w Toruniu powołał ZLW w Nadleśnictwie Brodnica. W skład powołanego przez Dyrektora ZLW weszli przedstawiciele samorządów, instytucji, organizacji i stowarzyszeń działających na terenie Nadleśnictwa Brodnica oraz osoby fizyczne. Zespołem, którego skład osobowy jest sprawą otwartą, będzie kierował nadleśniczy.

Przed posiedzeniem NTG nadleśniczy Nadleśnictwa Brodnica zorganizował spotkanie członków ZLW z wykonawcą projektu PUL, na którym wykonawca przedstawił podstawowe zadania gospodarcze i ochronne zaprojektowane w planie, w szczególności planowane zadania z zakresu pozyskania drewna oraz zasięgu i zasad postępowania w lasach o zwiększonej funkcji społecznej. Na spotkaniu, które odbyło się w siedzibie nadleśnictwa, członkowie ZLW nie wnieśli uwag do przedstawionego projektu PUL Nadleśnictwa Brodnica na lata 2025-2034 oraz proponowanych obszarów lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

4) wyniki postępowania dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko nie zostało przeprowadzone, gdyż nie było takiej konieczności.

5) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień planu urządzenia lasu.

Czynności gospodarcze ujęte w projekcie planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Brodnica oraz sposób i terminy ich realizacji nie spowodują pogorszenia stanu chronionych gatunków i siedlisk.

Monitorowanie zadań określonych w decyzji Ministra właściwego do spraw środowiska w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu, wykonywane będzie przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu w cyklu 10-letnim, na koniec obowiązywania planu urządzenia lasu.

Monitoring ogólnie obejmować będzie:

- powierzchnię lasów według pełnionej funkcji,
- powierzchnię lasów według kategorii użytkowania,
- pozyskanie drewna według sposobu zagospodarowania w wymiarze powierzchniowym i miąższościowym,
- stan istniejących form ochrony przyrody,
- stanowiska roślin chronionych ze szczególnym uwzględnieniem roślin z załącznika IIDS,
- powierzchnię odnowień i zalesień oraz ich zgodność z siedliskiem,
- powierzchnię siedlisk przyrodniczych według kategorii stopnia zachowania,
- sporządzane przez leśniczych szkice zabiegów rębnych uwzględniające występowanie obiektów chronionych,

Zgodnie z „Prognozą oddziaływania....” obiektywną ocenę realizacji PUL zapewni monitoring następujących wskaźników:

- powierzchni lasów według rzeczywistych składników gatunkowych i wieku dla siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w obszarach Natura 2000 i poza nią,
- zgodności składów gatunkowych upraw na siedliskach przyrodniczych (możliwie pozostałych upraw) z przyjętymi w planie składami gatunkowymi upraw dla siedlisk przyrodniczych oraz poszczególnych typów siedliskowych lasu,
- powierzchni uznanych odnowień naturalnych w obrębie siedlisk przyrodniczych i ich udziale w całkowitej powierzchni odnowień,
- miąższości drewna martwego w ekosystemach nadleśnictwa
- wykonania zadań określonych decyzją Ministra właściwego ds. środowiska w sprawie zatwierdzenia PUL, w tym dla obszaru Natura 2000, w wymiarze powierzchniowym,
- wykonania zleconych na podstawie art. 54 ustawy o lasach zadań z zakresu ochrony przyrody w obszarze natura 2000 w okresie realizacji PUL.

Monitorowanie wykonywane będzie poprzez kontrole okresowe (minimum jedna w okresie obowiązywania planu) oraz kontrole bieżące dotyczące realizacji poszczególnych zadań przeprowadzane zgodnie z metodyką ustaloną przez dyrektora RDLP. Kontrole okresowe wykonywane są przez Regiony Inspekcyjne Lasów Państwowych oraz wydziały merytoryczne, które wykonują kontrole problemowe i kontrole bieżące w zakresie swojego działania. Jedną z kontroli problemowych, która jest wykonywana w ostatnim roku obowiązywania planu urządzenia lasu jest kontrola w zakresie „Realizacji zadań planu urządzenia lasu”. Również kadra kierownicza nadleśnictwa kontroluje realizację zadań planu urządzenia lasu w każdym leśnictwie.

Raport z ww. monitoringu stanowić będzie część protokołu z Narady Projektu Planu. Podstawą do sporządzenia raportu będą wyniki z analiz gospodarki przeszłej,

przeprowadzonych kontroli zakresu ochrony lasu, dane z bieżącej taksacji stanu lasu oraz stanu na początku obowiązywania planu, w tym z aktualizowanego Programu Ochrony Przyrody.

Coroczny monitoring chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów wykonywany będzie zgodnie z Instrukcją ochrony lasu a więc obligatoryjnie poprzez przeprowadzenie na co najwyżej 14 dni przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej, wizji terenowej przez leśniczego wraz z pracownikiem biura nadleśnictwa zakończony spisaniem notatki służbowej. Pozostałe stanowiska w wydzieleniach nieobjętych zabiegami monitoruje się fakultatywnie.

W ramach przeprowadzanych wszystkich kontroli zwraca się szczególną uwagę na:

- sposób wykonania cięć w użytkowaniu rębnym w odniesieniu do propozycji zawartych w Planie (np. pozostawienie pasów ochronnych, ekotonów, biogrup, drzew dziuplastych),
- okres wykonania zabiegów związanych z użytkowaniem rębnym i przedrębny w drzewostanach, co do których podano w Prognozie zalecane terminy zabiegów,
- wykonanie planów gospodarczych z zakresu hodowli lasu (odnowienia i zalesienia), dotyczących głównie ustalenia składów gatunkowych upraw, w tym na siedliskach przyrodniczych.

Głównym elementem monitoringu skutków realizacji planu urządzenia lasu jest następna rewizja PUL, w której przeprowadza się analizę gospodarki przeszłej, sporządza się aktualizację programu ochrony przyrody oraz przeprowadza się Strategiczną Ocenę Oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko.

UZASADNIENIE

dla projektu Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Brodnica na lata 2025-2034 zawierające informacje zgodnie z **Art. 42 ust. 2** ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz w ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2024r. poz. 1112 t.j.)

INFORMACJA o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Zarządzeniem nr 55 DGLP z dnia 21.11.2011 r. w sprawie Instrukcji Urządzania Lasu, dostosowane zostały do zapisów ww. ustawy o udostępnianiu informacji, dotychczasowe przepisy dotyczące przebiegu konsultacji społecznych oraz udziału społeczeństwa w postępowaniu w sprawie sporządzenia projektu planu urządzenia lasu.

Informację o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Brodnica, terminie zwołania KZP, możliwości udziału w nim społeczeństwa oraz zapoznania się z projektem założeń i wytycznych do projektu planu urządzenia lasu, umieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej RDLP w Toruniu w dniu 17.08.2022r. oraz prasie – „Nasz Dziennik” (cały nakład gazety) w dniu 18.08.2022r. Pismem z dnia 18.08.2022r. (zn. spr.: ZS.6004.4.3.2022) zaproszono przedstawicieli lokalnych instytucji, organizacji, stowarzyszeń i towarzystw przyrodniczych do udziału w pracach Zespołu Lokalnej Współpracy, jaki zamierzaliśmy utworzyć na podstawie zarządzenia nr 58 DGLP z dnia 05.07.2022r. w sprawie „Wytycznych do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych”.

Zakres oraz stopień szczegółowości „Prognozy oddziaływania na środowisko” projektu planu urządzenia lasu na lata 2025-2034 dla Nadleśnictwa Brodnica uzgodniony został na wniosek dyrektora RDLP w Toruniu (znak: ZS.6003.6.2022) z dnia 05.12.2022r. pismem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 05.01.2023 r. (znak: WOP.611.28.2022.MWK).

W dniu 16.09.2022r. odbyło się posiedzenie Komisji Założeń Planu, na którym opracowano założenia do tworzonego projektu planu w postaci protokołu z KZP. Informację o możliwości zapoznania się z założeniami oraz terminie składania uwag i wniosków umieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej RDLP w Toruniu oraz w ogłoszeniu w prasie – „Nasz Dziennik” (cały nakład gazety) w dniu 28 listopada 2022r.

W wyznaczonym terminie - do 19.12.2022r., nie wpłynął żaden wniosek.

Umowa na sporządzenie projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Brodnica została podpisana w dniu 17 kwietnia 2023 r.

Po przeprowadzeniu przez wykonawcę prac terenowych, wykonaniu w ramach prac kameralnych odpowiednich zestawień zbiorczych danych inwentaryzacyjnych wraz z mapami przeglądowymi, wykonaniu Programu Ochrony Przyrody oraz Prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko, Dyrektor RDLP w Toruniu zwołał na dzień 03 października 2024 r. Naradę Techniczno – Gospodarczą (NTG). Przed posiedzeniem NTG dokumentacja projektu PUL Nadleśnictwa Brodnica została zamieszczona na stronie BIP RDLP w Toruniu w zakładce: „Plan urządzenia lasu” o czym poinformowano pismem z dnia 17.09.2024r. (zn. spr.: ZS.6004.4.8.2024) wszystkie strony zaproszone na NTG, w tym członków Zespołu Lokalnej Współpracy.

W związku z zarządzeniem nr 58 DGLP z dnia 05.07.2022r w sprawie wprowadzenia „Wytycznych do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych”, dotychczasowe, obligatoryjne konsultacje społeczne wynikające z przepisów prawa a zwłaszcza z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zostały dodatkowo wzbogacone o dialog społeczny prowadzony z przedstawicielami zainteresowanych stron, w tym samorządów, uczelni, lokalnej społeczności i organizacji, w ramach tzw. Zespołów Lokalnej Współpracy (dalej ZLW). Decyzją nr 9/2023 z dnia 22.02.2023r. (znak spr.: ZG.073.6.2023), Dyrektor RDLP w Toruniu powołał ZLW w Nadleśnictwie Brodnica. W skład powołanego przez Dyrektora ZLW weszło wówczas 19 osób, w tym: 10-ciu przedstawicieli samorządów, 2-ch przedstawicieli parków krajobrazowych, 2-ch przedstawicieli lokalnych związków i zespołów oraz 5-ciu przedstawicieli nadleśnictwa. Zespołem, którego skład osobowy jest sprawą otwartą, będzie kierował nadleśniczy.

W okresie od ogłoszenia o przystąpieniu do opracowania projektu PUL dla Nadleśnictwa Brodnica do zwołania NTG nie wpłynął żaden wniosek.

Uwagi i wnioski zgłoszone przez uczestników NTG, w tym RDOŚ w Bydgoszczy oraz sposób ustosunkowania się do nich i końcowego uwzględnienia w projekcie PUL, zostały szczegółowo omówione w protokole z NTG. Wykonawca prac w ostatecznej wersji opracowywanego projektu planu urządzenia lasu uwzględnił wszystkie ustalenia NTG.

W dniu 05 grudnia 2024r. na stronie internetowej oraz BIP RDLP w Toruniu, ukazała się informacja o możliwości zapoznania się i wniesienia uwag do projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Brodnica. Udostępnione zostały do pobrania pliki z projektem planu urządzenia lasu: Opis ogólny - projekt, Program Ochrony Przyrody, Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu oraz mapy przeglądowe cięć rębnych i walorów przyrodniczo-kulturowych. Umożliwiono każdej zainteresowanej osobie wniesienie uwag i wniosków do projektu planu w formie pisemnej lub elektronicznej, w terminie do 12 stycznia 2025r.

W wyznaczonym w ogłoszeniach terminie wpłynął jeden wniosek z uwagami dotyczącymi wyłożonego projektu planu urządzenia lasu od państwa (email z dnia 11.10.2024r. do biura RDLP oraz Nadleśnictwa Brodnica – w załączeniu), będący pisemnym uszczegółowieniem uwag zgłoszonych osobiście na posiedzeniu NTG. Sposób ich uwzględnienia został omówiony na stronie 8 niniejszego podsumowania oraz w odpowiedzi na wniosek pismem z dnia 27.06.2025r. (w załączeniu).

W dniu 04 grudnia 2024r. pismem znak spr.: ZS.6003.8.2024, przekazano do RDOŚ w Bydgoszczy celem zaopiniowania, projekt planu urządzenia lasu wraz z prognozą oddziaływania tego planu na środowisko.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy pismem z dnia 31 grudnia 2024r. znak spr.: WOP.611.49.2024.MWK, w porozumieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie, pozytywnie zaopiniował projekt planu urządzenia lasu stwierdzając, że nie będzie on znacząco negatywnie oddziaływał na środowisko, a w szczególności na obszary chronione w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U. 2024r. poz.1478), w tym wyznaczone obszary Natura 2000 oraz przedstawił kilka drobnych uwag i wskazań dotyczących realizacji projektu planu, w tym monitorowania stanu siedlisk i gatunków chronionych.

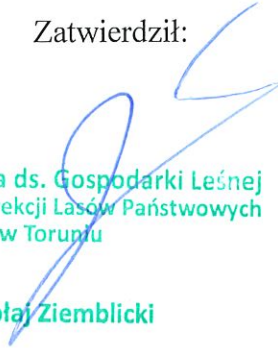
Zgodnie z art. 55 ust.1 ustawy z dnia 03.11.2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, odniesiono się do uwag zawartych w opinii RDOŚ do projektu planu. Uwagi oraz sposób ich uwzględnienia został omówiony na stronach 5-7 niniejszego podsumowania.

Sporządził:

Janusz Nosowicz

Główny specjalista SL
ds. urządzania lasu
RDLP w Toruniu

Janusz Nosowicz

Zatwierdził:

Mikołaj Ziemblicki
Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
w Toruniu

Mikołaj Ziemblicki